

līdzekļus plāno izlietot graudu pirmapstrādes kompleksa kapacitātes palielināšanai Viļānos.

Projekta laikā plānots veikt divu noliktavu pārbūvi par graudu pieņemšanas un uzglabāšanas kompleksu un uzlabot tehnisko nodrošinājumu, piemēram, lai uzstādītu graudu torņus, iekārtas graudu pārkraušanai dzelzceļa vagonos, graudu laboratorijas izveidi produkcijas kvalitātes noteikšanai. Tas ietver graudu krišanas skaitļa novērtēšanas iekārtas, graudu, rapšu un pākšaugu paraugu ņemšanas iekārtu komplektu, kā arī esošo dzelzceļa pievedceļu pagarināšanu, lai palielinātu graudu pārkraušanas jaudas.

Pirmapstrādes kompleksa *Grozu kalte* kapacitātes palielināšanas projekts Viļānos tiek realizēts kopā ar Lauku atbalsta dienestu. Projekta kopējās izmaksas ir 2,3 milj. eiro, no kuriem 1,8 miljonus eiro veido aizdevums starp *Swedbank* un *KS VAKS*.

Kooperatīva valdes priekšsēdētājs Indulis Jansons: "Neraugoties uz svārstīgo ekonomisko situāciju resursu tirgos, *VAKS* veiks investīcijas graudu uzglabāšanas un pārkraušanas kompleksā Viļānos. Kooperatīva mērķis ir kāpināt reģiona lauksaimnieku konkurētspēju, samazinot izmaksas, uzlabojot kvalitāti, kā arī nodrošinot labākus darba apstākļus."

LLKA VĒRTĒ AIZVADĪTO GADU

2022. gads Latvijas lauksaimniecības un mežsaimniecības kooperatīviem pagājis, gan sasniedzot jaunus panākumus, gan turpinot iepriekšējos – atsevišķās nozarēs samaksa par saražoto produkciju pagājušajā gadā sasniegusi gandrīz Eiropas vidējo līmeni, kā arī mērķtieciīgi turpinās 2021. gadā dibināto liellopu gaļas kooperatīvu izaugsme.

Daudzi kooperatīvi atzinuši, ka, par spīti izaicinājumiem, ko radījis karš Ukrainā, no tā izrietošās ekonomiskās sekas, kā arī enerģētiskās krīze, 2022. gads ir nesis izaugsmi

un iespēju turpināt kooperācijas attīstību. Piemēram, piena nozares kooperatīvi sasniedza gandrīz Eiropas vidējo līmeni cenai, kas izmaksāta kooperatīvu biedriem par nodoto pienu. Savukārt mežsaimniecības kooperatīvi pozitīvi vērtē faktu, ka 2022. gadā ir novērojama biedru skaita palielināšanās mežsaimniecības kooperatīvos. Tas nozīmē, ka meža īpašnieku interese par meža apsaimniekošanu ilgtermiņā palielinās. Tāpat 2022. gadā palielinājusies interese par jaunu kooperatīvu dibināšanu nozarēs, kur kooperācija līdz šim nav bijusi vai attīstījusies lēnākos tempos – biškopības, gaļas, sēkļaudzēšanas nozarē.

2022. gadā turpinājās aktīvs darbs pie Latvijas Kopējās lauksaimniecības politikas Stratēģiskā plāna (KLP SP) izstrādes laika posmam no 2023. līdz 2027. gadam. Galvenais uzdevums, iesaistoties šā dokumenta izstrādē, LLKA darbiniekiem un kooperācijas speciālistiem bija pārliecināties, vai ņemti vērā un tiek atbalstīti arī kooperācijas veicināšanas mērķi un to sasniegšanas instrumenti. Lai gan darbs pie politikas izstrādes turpināsies arī 2023. gadā, tā mērķis paliek nemainīgs – kooperācijas veicināšanas instrumenti jāiekļauj dažādos atbalsta pasākumos. Jāatzīmē, ka kooperācijas būtisko lomu lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības attīstības veicināšanā nostiprina arī jaunās valdības deklarācijā paustais, kas paredz ar valsts un Eiropas Savienības atbalsta mehānismiem sekmēt lauksaimnieku, mežsaimnieku, zivsaimnieku un ražotāju kooperatīvu izveidi un to attīstību.

"2023. gadā kooperatīviem lielākais izaicinājums būs izvēlēties pareizos darbības veidus, sadalot riskus, lai uzsāktu attīstības ceļu turpinātu. Tāpat būtiski, lai, neraugoties uz nestabilo ekonomisko situāciju valstī, tiktu turpināti un pabeigti kooperatīvu jau uzsāktie projekti, piemēram, graudaudzētāju kooperatīva *LATRAPS* virzītais un realizētais zirņu proteīna ražotnes projekts," uzsver LLKA izpilddirektore Linda Uzkalne.

PIENA LOĢISTIKA PAPLAŠINA DARBĪBAS TERITORIJU KURZEMĒ

Līdz šim kooperatīva biedru piena savākšanas maršruti lielākoties iekļāva Vidzemi un Zemgales teritoriju, taču no 2023. gada janvāra zemnieku kooperatīvs *Piena loģistika* paplašina savu darbības teritoriju arī Kurzemē.

"Aizvadītajā gadā esam daudz laika pavadījuši sarunās ar saimniecībām, īpaši no Kurzemes. Saprotot, ka vairākas saimniecības izsaka vēlmi strādāt kopā un pievienoties mūsu draudzīgajam piena ražotāju kooperatīvam, nolēmām veidot jaunu bāzes vietu Kurzemē un veikt investīcijas piena loģistikas autoparka papildināšanā," pauž LPKS *Piena loģistika* valdes priekšsēdētājs Agris Ludriksons.

Jaunā bāzes vieta Kurzemē atradīsies Saldus novadā, kas ļaus apkalpot jaunpieņakušās saimniecības, kā arī attīstīt kooperatīva darbību ar jauniem maršrutiem.

Pērn dienā aizvestais piena daudzums bija aptuveni 230 tonnu, bet plānots, ka šajā gadā apjoms varētu sasniegt jau 300 tonnu dienā.

Kooperatīva *Piena loģistika* direktors Andris Ozoliņš skaidro: "Šobrīd redzam, ka piena ražotāji, kas vēl nav kooperatīvos, tomēr sāk sarosīties un redzēt, ka mēs visi šeit strādājam kopēju mērķu labā un ka kopā mēs varam panākt vairāk. Tā pavisam noteikti ir stabilāka un drošāka zemnieku darbība ar garantijām un konkrētu piena ražotāju interešu pārstāvniecību. Mēs esam atvērti sarunām un cenšamies rast risinājumus, lai arī citi zemnieki mums varētu pievienoties."

LIZ NOMAS MAKSA AUG LĪDZ 15% GADĀ

Nekustamo īpašumu kompānijas *Latio* pārstāvji ziņu aģentūrai *LETA* skaidrojuši, ka gada laikā lauksaimniecībā izmantojamās zemes (LIZ) nomas maksa pieaug no 2 līdz 15%. Lielais cenu pieauguma diapazons esot saistīts ar vēsturiski saslēgtajiem 5–10 gadu